

**Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra soukromého práva a civilního procesu**

Oponentský posudek

Autor diplomové práce: **Tomáš Novák**

Název diplomové práce: **Jednostranná změna obchodních podmínek**

Autor posudku: **Mgr. Mgr. Jan Petrov, Ph.D., LL. M.**

1. **Téma práce** je zvoleno velmi vhodně. Je prakticky podstatné (musí je řešit většina společností, které poskytují trvalé retailové služby), relativně nové (ObčZ změnil posouzení řady právních otázek) a přitom badatelsky nevytěžené.
2. **Hypotéza a postup zkoumání.** Autor na straně 8 jasně vymezil hypotézu své práce (týkající se § 1752 ObčZ a změny VOP) a následně efektivně směřuje k jejich zodpovězení, bez oklik a úkoků stranou. Čtenář se v práci může vždy snadno orientovat a vždy ví, k čemu je to, co autor právě řeší, dobré, a to nejen izolovaně, ale i ve schématu celé práce.
3. **Struktura práce** je kvalitní a logická. Autor postupuje od obecnějších (vždy však pro vytčenou výzkumnou otázku relevantních) témat k těm konkrétnějším, a to pochopitelně a logicky. Strukturu práce autor velmi srozumitelně a přehledně vysvětluje již v úvodu (str. 9 a 10) a v navazujících částech tuto strukturu dodržuje. Kladně hodnotím též, že jde „přímo k věci“ nepředřazuje obecné a historické kapitoly a historické poznámky přiřazuje do substantivních kapitol.
4. **Komparativní metoda.** Autor na vhodných místech odkazuje na zásady UNIDROIT, PECL, na německé i rakouské právo a judikaturu i doktrínu k nim. Dále zmiňuje např. právo slovenské či italské.
5. **Kvalita zpracování: stylistika:** Autor píše stručným, přehledným stylem. Při delších výkladech text na některých místech (např., ale nejen str. 34 a 3) ztrácí strukturu i srozumitelnost.
6. **Citační standard.** Práce obsahuje kvalitní citační aparát, včetně řady odkazů na zahraniční zdroje. Rád bych také vyzdvihl, že autor pracuje kvalitně se zahraniční, zejména rakouskou judikaturou. Na řadě míst však pracuje jen s jediným českým zdrojem, ač jich je k dispozici více, natož aby tyto zdroje porovnával.
7. **Kapitola 1: Úvod do všeobecných obchodních podmínek** obsahuje kvalitní úvahu o tom, jak vymezit veřejné obchodní podmínky, která zohledňuje německé i rakouské zdroje.
8. **Kapitola 2: Inkorporace VOP do smlouvy** je kvalitní, ale poněkud stručná. Autor zde měl, dle mého názoru, podstatně podrobněji rozebrat, co je přiložení VOP ke smlouvě, příp. kdy je naplněn znak seznámení s VOP.
9. **Kapitola 3: Změna závazku.** Tuto kapitolu, týkající se výkladu § 1790 ObčZ, hodnotím jako poměrně povrchní. Autor nezpracoval ani celé „názorové pole“ vyskytující se v české literatuře k § 1790.

- 10. Kapitola 4: Jednostranná změna VOP.** Po přehledu ustanovení o jednostranné změně smlouvy dle zvláštních zákonů přechází ke stěžejnímu tématu práce: § 1752 ObčZ. Je nepochopitelné, proč autor staví k § 1752 ObčZ do opozice rakouské právo, které údajně nemá umožňovat jednostrannou změnu smlouvy (na základě předchozí dohody).¹ Ve skutečnosti však rakouský OGH takovou jednostrannou změnu připustil, jen jí stanovil omezující podmínky („*Změny VOP se dotknou již uzavřených smluv, jen pokud k tomu druhá smluvní strana předem udělila souhlas a věděla, u jakých ustanovení je třeba se změnami počítat.*“)²
11. Autorův text je omezeně srozumitelný i v části 4.2.4. Autor sice správně rozebírá, že působení § 1752 ObčZ je užší, nebyl-li ujednáán rozsah změn (srov. § 1752 odst. 2 ObčZ). Avšak následně dospívá k tvrzení: „*Jediný rozdíl oproti předchozí úpravě je možnost změnit VOP aniž by tak bylo ujednáno v samotné smlouvě.*“ (Str. 31 dole.) Tato věta jednak nekoresponduje s dřívějšími autorovými tvrzeními (dle OZ64 nebyla jednostranná změna smlouvy na základě dřívějšího ujednání možná) a především je nesprávná: § 1752 ObčZ se použije, jen pokud strany ujednaly, že lze smluvní podmínky jednostranně změnit (byť třeba neujednaly rozsah možných změn).
12. Dále autor nesprávně tvrdí na **str. 34**, že dle stanoviska KANCL č. 6 je § 1752 ObčZ dispozitivní. Mimo to, autor jistě může nesouhlasit s větou stanoviska, kterou cituje, nemůže však tak učinit touto jedinou větou: „*S tímto stanoviskem se však dá polemizovat a to především z důvodu, zda takové odchýlení je reálně možné.*“ Na **str. 35** autor vhodně upozorňuje, že § 1752 je ve vztazích B2B nadměrně restriktivní. Na **str. 36** autor opakovaně uvádí nesprávné tvrzení, že dle § 1752 ObčZ může strana v některých případech VOP změnit, i když to nebylo ujednáno. Ve skutečnosti se však ujednání k použitelnosti § 1752 ObčZ vyžaduje vždy; § 1752 odst. 2 ObčZ se týká jen případů, kdy nebyl ujednáán *rozsah* změn (ale možnost změny přirozeně ano). Touto chybou je zatížen i výklad na **str. 37 až 41**, který navíc má spíše jen teoretický význam.
- 13. Kapitola 5: Zákaz překvapivých ujednání** je kvalitní, byť poněkud stručná.
- 14. V kapitole 6: Změna VOP ve spotřebitelských smlouvách** autor velmi pěkně analyzuje, nakolik možnosti „jednostranné“ změny (předchozímu ujednání stran o ní) brání spotřebitelské právo, a to s kvalitním použitím judikatury ESD i rakouského OGH.
- 15. Shrnutí.** Práce ukazuje autorovy ambice (myšleno v dobrém) a snahu a nadstandardní práci se zahraniční judikaturou a literaturou. Obsahuje řadu velmi dobrých pasáží, ovšem i některé výše popsane nedostatky.
- 16. Závěr.** Práci proto **doporučuji ji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit stupněm C.

Jan Petrov
19. září 2016

¹ Autorův text je v daném odstavci na přelomu stran 28 a 29 poněkud nejasný. Uvedený závěr se zdá vyplývat z autorovy věty: „*V případě již účinné smlouvy a neopravuje-li speciální zákon změnu, lze VOP změnit pouze souhlasným projevem vůle.*“

² Právní věta rak. RS0062281 (ris.bka.gv.at). Tato věta se cituje i ve vlastním rozhodnutí OGH 8 Ob 504/89 (při citaci řady zdrojů).